

Potujoča razstava Škofjeloški pasijon

V članku je predstavljena Potujoča razstava Škofjeloški pasijon, ki je bila pripravljena kot zameetek muzeja o Škofjeloškem pasijonu v Kapucinskem samostanu v Škofji Loki.

Še enkrat srčna hvala vsem, ki ste pri tem projektu sodelovali volunteersko, ter vsem tistim, ki ste se odzvali našemu vabilu – vabilu, ki ne zastara.

»Potujoča razstava Škofjeloški pasijon« je bila sprva predvidena kot ena od spremljevalnih aktivnost v okviru projekta Škofjeloški pasijon 2006, njen prvotni namen pa je bil predstavitev te sestavine dediščine v Sloveniji in tujini ob uprizoritvah Škofjeloškega pasijona v letu 2006.

Razstavo je Muzejsko društvo Škofja Loka prijavilo na »Javni razpis za izbor javnih kulturnih projektov na področjih premične dediščine in knjižnične dejavnosti«, Ministrstva za kulturo v letu 2005.

Pri izvedbi naj bi sodelovali Muzejsko društvo Škofja Loka kot prijavitelj in nosilec projekta, Loški muzej Škofja Loka, Občina Škofja Loka in Fotoklub Anton Ažbe ter priznani strokovnjaki za posamezna strokovna področja, med drugim prof. dr. Marko Marin z Akademije za gledališče, radio, film in televizijo Univerze v Ljubljani in prof. dr. Metod Benedik s Teološke fakultete Univerze v Ljubljani.

Koncept je bil oblikovan v več vsebinskih sklopih: nastanek Škofjeloškega pasijona in njegove prve uprizoritve ter umestitev Škofjeloškega pasijona v evropski prostor, uprizoritev leta 1936 v okviru Obrtno-industrijske razstave v Škofji Loki ter uprizoritve v letih 1999 in 2000.

Razstava je bila zasnovana multimedijsko; uporabljeno naj bi bilo pisno, slikovno in zvočno gradivo ter predmeti. V prvem delu naj bi bile predstavljene značilnosti in posebnosti Škofjeloškega pasijona (režijska knjiga, ponatisi, motivi, značilnosti prvih uprizoritev, primerjave z drugimi pasijonskimi igrami, sodclujoči ipd.). Sledilo naj bi ohranjeno slikovno in pisno gradivo iz leta 1936, ki ga hrani Loški muzej Škofja Loka. Tretji vsebinski sklop pa naj bi zajemal pisno, slikovno in zvočno gradivo ter predmete iz let 1999 in 2000. Obiskovalci bi si lahko ogledali dokumentarni film in fotografije (začetki, vaje, uprizoritve) ter posamezne predmete (kostume in rekvizite). Omenjeno naj bi bilo nadgrajeno s strokovnimi besedili o posameznih vsebinskih sklopih Škofjeloškega pasijona (jezik, režija, glasba, kostumografija, maska itn.) ter predstavitevijo vseh 20 slik.

Posebna pozornost na razstavi naj bi bila namenjena ljudem s posebnimi potrebami, za katere bi bil na ogled prevod izvirnika Škofjeloškega pasijona v Braillovi pisavi, predmeti, ki bi jih bilo mogoče otipati ter glasba in zvočni efekti iz uprizoritev v letih 1999 in 2000.

Potujočo razstavo smo želeli nameniti ljudem različnih narodnosti, zato smo načrtovali izdajo zloženek v več jezikih, plakatov in razglednic.

Predvidena je bila postavitev razstave v večjih mestih po Sloveniji in v izbranih mestih sosednjih držav pred in po uprizoritvah ter v Okroglem stolpu Loškega gradu v mesecu aprilu 2006.

Projekt je bil na razpisu izbran med projekte, ki jih sofinancira Ministrstvo za kulturo iz sredstev državnega proračuna.

Zaradi odločitve Občinskega sveta Občine Škofja Loka, da se Škofjeloški pasijon uprizori leta 2007 in ne 2006, kot je bilo prvotno načrtovano, ter posledično odstopa režiserja Boruta Gartnerja in Strokovnega odbora, se je koncept razstave spremenil.

Novi koncept, pri katerem so bile upoštewane sodobne smernice v muzeologiji, je imel močan simbolni pomen. Glavni namen »nove Potujoče razstave Škofjeloški pasijon« je bil počastitev 300-letnice prihoda kapucinov v Škofjo Loko in 400-letnice prihoda kapucinov na območje današnje države Slovenije, ob tem pa opozoriti tudi na praznino, ki je nastala kot posledica odločitve Občinskega sveta Občine Škofja Loka.

Pasijonsko vzdušje je bilo predstavljeno s pomočjo multimedije, ki je z besedo, sliko in zvokom gledalcu predstavila dva vsebinska sklopa. Prvi je Škofjeloški pasijon umestil v evropski prostor, predstavil povod za njegov nastanek, njegov pomen za slovensko in evropsko kulturo, njegove prve uprizoritve ter nekatere priredbe v 20. stoletju. Drugi sklop je predstavil vsebinske in organizacijske sestavine rekonstrukcije Škofjeloškega pasijona v letih 1999 in 2000 ter projekt Škofjeloški pasijon 2006. Obiskovalci so si v drugem sklopu lahko ogledali tudi posamezne kostume in rekvizite ter fotografije, ki so predstavile tako uprizoritve kot tudi priprave v letih 1999 in 2000.

Nastalo praznino v letu 2006 je simbolno ponazarjala zaprašena skrinja, v kateri so bili shranjeni kostumi, na panojih pa posamezne fotografije z motivi Škofje Loke v času uprizoritev v letih 1999 in 2000 ter fotografije z istimi motivi mesta v letu 2006.

Pozornost je bila namenjena tudi ljudem s posebnimi potrebami, za katere je bil omogočen ogled na zanje prilagojen način.

Obiskovalci so si v predvelikonočnem in velikonočnem času razstavo lahko ogledali v srednjeveškem jedru Škofje Loke, v galeriji Ivana Groharja, ki se nahaja na prvotnem mestu uprizarjanja pasijonske procesije.

Potujoča razstava Škofjeloški pasijon v prostorih parlamenta Republike Slovenije (foto: Tadeja Primožič)

Del postavitve je bil še pred tem na ogled tudi v prostorih parlamenta Republike Slovenije, s čimer smo želeli opozoriti na lokalno ideološko in politično zlorabo te izjemne sestavine slovenske in evropske kulture v času priprav na izvedbo v letu 2006.

Ker je to t. i. »potujoča razstava«, so bile uporabljene sodobne možnosti »potovanja« informacij – svetovni splet. Obiskovalcem je bila tako dana možnost, da so si del razstave lahko ogledali iz kateregakoli dela sveta in da so pri njej aktivno sodelovali.

Pomemben vsebinski sklop razstave so bili spremljevalni dogodki – predavanja strokovnjakov, ki so omogočala poglobljeno spoznavanje te sestavine dediščine iz zornega kota različnih strok. Potekala so natanko v istih dneh, kot so bile načrtovane uprizoritve v letu 2006. Zadnji izmed dogodkov, ki je projekt tudi sklenil, je bil koncert v Nunski cerkvi v Škofji Loki.

Celoten koncept razstave je zaokrožil katalog – Doneski Loških razgledov št. 12, v katerem so zbrani znanstveni in strokovni prispevki na temo pasijonskih iger.

Parlament Republike Slovenije, Ljubljana, 31. 3. – 6. 4. 2006

Galerija Ivana Groharja, Škofja Loka, 7. 4. – 22. 4. 2006

Spremljevalni dogodki:

- **Galerija Ivana Groharja, Škofja Loka, cvetni petek, 7. 4. 2006, ob 20. uri** - odprtje razstave
- **Galerija Ivana Groharja, Škofja Loka, cvetna sobota, 8. 4. 2006, ob 20. uri** - prof. dr. Marko Marin: Evropske pasijonske igre med Čedadom in Škofjo Loko
- **Galerija Ivana Groharja, Škofja Loka, cvetna nedelja, 9. 4. 2006, ob 16. uri** - Jože Faganel: Jezikovna podoba Škofjeloškega pasijona
- **Galerija Ivana Groharja, Škofja Loka, cvetna nedelja, 9. 4. 2006, ob 20. uri** - prof. dr. p. Metod Benedik: Izhodišča Škofjeloškega pasijona
- **Galerija Ivana Groharja, Škofja Loka, velikonočni ponedeljek, 17. 4. 2006, ob 16. uri** - Uprizoritve Škofjeloškega pasijona v letih 1999 in 2000 ter projekt Škofjeloški pasijon 2006
- **Galerija Ivana Groharja, Škofja Loka, petek 21. 4. 2006, ob 18. uri** – mag. Bogomila Kravos, Tržaška uprizoritev Škofjeloškega pasijona
- **Nunska cerkev, Škofja Loka, petek, 21. 4. 2006, ob 20. uri** - Tone Potočnik in koralni zbor Akademije za glasbo: Koncert s strokovno predstavitvijo Škofjeloškega pasijona in njegovih vzporednic z gregorijanskim koralom.

Svetovni splet: www.pasijon.si

Avtorska skupina razstave:

Koncept razstave:

Marjan Kokalj, dr. Tadeja Primožič

Strokovna podpora: prof. dr. Metod Benedik (svetovalec), Pavel A. Florjančič (katalog razstave, fotografija, odnosi z javnostmi), Borut Gartner (multimedija), Marjan Kokalj (multimedija), Marjan Koplán (fotografija), Martin Krajnik (tehnična podpora), Mateja Maček (spletna klepetalnica), Jure Miklavc in Barbara Šušteršič (grafično oblikovanje), Jure Nastran (fotografija), Tina Oblak (svetovalka), Andrej Perko (fotografija), Barbara Pintar (spletna

klepetalnica), Peter Pokorn (fotografija), dr. Tadeja Primožič (vodenje in organizacija, odnos z javnostmi), Bojan Rihtaršič (oblikovanje razstave, fotografija), Jure Svovljšak (ljudje s posebnimi potrebami)

Razstavo sta finančno podprla: Ministrstvo za kulturo in Občina Škofja Loka

Donatorji in sponzorji: Kapucinski samostan Škofja Loka, Krajnik računalništvo d. o. o., Križaj grafično oblikovanje, Lokalna turistična organizacija Blegoš, Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Kranj, Mizarstvo Štibelj, Nikolaj Štibelj s. p., Prosvetno društvo Sotočje, Radio Ognjišče, Razvojna agencija Sora, Turistično društvo Škofja Loka, Uršulinski samostan Sv. Duh, Zupanc Jurij s. p. mizarstvo, Župnijski urad Stara Loka, Župnijski urad Škofja Loka

Odprtje Potujoče razstave Škofješko pasijon v Grobarjevi galeriji (Foto: Marjan Koplan)